

Financiële consequenties externe inhuur:

Kostensoort:

Bedrag: € 0,00

Voorzitter PS J.M.M. Polman

Vergadering PS: 3 november 2017
Nr: SGR-38

Agenda nr:

Presidium 24 oktober 2017
Nr: 17022748

Onderwerp: Statenvoorstel Aanbevelingen uit Rapport
Rekenkamer Zeeland: Financieel Toezicht

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting: De provincie heeft een wettelijke taak om financieel toezicht te houden op de gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en het waterschap in Zeeland. De provincie ziet erop toe dat de begroting van te controleren instellingen structureel en reëel in evenwicht is. De Rekenkamer onderzoekt het functioneren van dit toezicht en heeft een aantal aanbevelingen aan Provinciale Staten.

Onderzoek

De Rekenkamer Zeeland heeft zich met een onderzoek gericht op het functioneren van het financieel toezicht in Zeeland. De centrale vraag luidt: Op welke wijze functioneert het financieel toezicht op de financiën van gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en het waterschap in Zeeland en is dat voor verbetering vatbaar? De Rekenkamer heeft interviews gehouden met betrokkenen en relevante documenten bestudeerd. Er is onderzocht wat het formeel-juridisch kader is bij financieel toezicht en hoe Provinciale Staten daarbij worden geïnformeerd. Daarnaast is in beeld gebracht welk beleid bij de uitvoering van financieel toezicht van toepassing is en hoe Gedeputeerde Staten op organisatieniveau het toezicht uitvoeren bij de gemeenten Middelburg en Vlissingen. Tot slot is geanalyseerd welke perceptie betrokkenen hebben bij het uitgevoerde toezicht.

De bevindingen van het onderzoek leiden tot de volgende aanbevelingen aan Provinciale Staten.

Aanbeveling 1: Stel duidelijke kaders aan de informatievoorziening die Provinciale Staten van Gedeputeerde Staten nodig heeft om invulling te geven aan de controlerende rol.

Het verdient de aanbeveling dat Provinciale Staten jaarlijks ter kennisname de doelstelling, risicoanalyse en prioriteitstelling toegestuurd krijgen. Uit de toegestuurde informatie moet zijn op te maken zijn hoe Gedeputeerde Staten van plan zijn om het budget voor financieel toezicht het komend jaar te benutten. Tevens dient uit de toegestuurde informatie te blijken dat het door Provinciale Staten beschikbaar gestelde budget, gelet op de doelstelling, risico's en prioriteiten, voldoende is voor het komende jaar om het financieel toezicht goed uit te voeren. Indien door omstandigheden blijkt dat de beschikbare middelen onvoldoende zijn, dan dienen Gedeputeerde Staten dat kenbaar te maken. De aandachtspunten, die in dit onderzoek zijn geconstateerd met betrekking tot de kwetsbaarheid van de toezichtsfunctie en de financiële risico's in het sociaal domein en op het gebied van grondexploitaties (conclusies A.4 en A.6), horen terug te komen in het oordeel van Gedeputeerde Staten over de mate waarin het beschikbaar budget toereikend is.

Aanbeveling 2: Controleer jaarlijks aan de hand van monitoring of er voldoende budget beschikbaar geweest is voor de uitvoering van financieel toezicht

Monitoring is een belangrijk kwaliteitsaspect voor toezicht. Terugkijken op de activiteiten en de resultaten van het financieel toezicht in het afgelopen jaar, bijvoorbeeld in termen van aantal uitgevoerde controles, normoverschrijding, interventies (stappen op de escalatieladder) en het resultaat daarvan, biedt inzicht of de verwachting vooraf over het beschikbare budget in werkelijkheid goed was of dat bijstelling hiervan nodig blijkt. Het verdient de aanbeveling om monitoring een vast onderdeel te laten uitmaken van de informatievoorziening zoals bij aanbeveling 1 is geformuleerd.

Aanbeveling 3: Verzoek Gedeputeerde Staten om te inventariseren hoe de zorg over de kwetsbaarheid van de financiële toezichtsfunctie het beste kan worden weggenomen en stel hiervoor indien noodzakelijk aanvullend budget beschikbaar.

Toets jaarlijks of er genoeg middelen beschikbaar zijn voor de taak op het gebied van financieel toezicht in relatie tot het geformuleerde doel van het toezicht (zie aanbeveling 1). Betrek daarbij actuele ontwikkelingen.

Aanbeveling 4: Geef Gedeputeerde Staten vertrouwen wat betreft de uitvoering van het toezicht in lopende processen op organisatieniveau.

Financieel toezicht is een delicaat proces gelet op de interbestuurlijke verhoudingen die passen bij een gedecentraliseerde eenheidsstaat. Om effectief te kunnen opereren is het aan te bevelen dat Provinciale Staten wat betreft de inhoud van het toezicht, vertrouwen op een goede uitvoering daarvan door Gedeputeerde Staten. De bevoegdheid is in de wet aan Gedeputeerde Staten toebedeeld en die mag Provinciale Staten in reguliere situaties niet overnemen, tenzij er sprake is van vertrouwenskwesaties. Uit dit onderzoek blijkt dat het toezicht overall goed functioneert. Het onderzoek geeft geen aanleiding om uw bemoeienis in lopende processen te intensiveren. Het normatieve kader is bovendien sterk ingekaderd door de wetgever. Het stellen van normatieve kaders valt daardoor buiten de reikwijdte van de kaderstellende rol die aan Provinciale Staten is toebedeeld. Vanzelfsprekend doelt de Rekenkamer met deze aanbeveling er geenszins op dat Provinciale Staten geen vragen meer zouden kunnen stellen over de financiële situatie van decentrale overheden, als daartoe aanleiding voor is. Vanuit de volksvertegenwoordigende rol zijn vragen van Provinciale Staten daarover de facto altijd legitiem.

Standpunt Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde Staten onderschrijven de aanbevelingen aan Provinciale Staten en geven daarbij aan welke stappen zij daarin willen nemen.

Reactie GS op Aanbeveling 1

Het college zal zodra het onderzoek van BZK is afgerond Provinciale Staten een voorstel doen voor de invulling van de kaderstellende en controlerende rol ten aanzien van de inzet van het door PS beschikbaar gestelde budget. Wij denken hierbij aan de volgende informatiecyclus per begrotingsjaar:

- december jaar t-1 brief met toezichtsvorm per gemeente jaar t + de prioriteitsstelling (speerpunten):.
- voorjaar jaar t: een algemene voortgangsrapportage (inclusief informatie over de verschillende financiële gegevens die het begrotingsonderzoek heeft opgeleverd) + de aandachtspunten voor het begrotingsjaar jaar t+1
- globale kaderstelling in begroting en controle via jaarrekening
- ad hoc informatieverstrekking over bijzonderheden

In combinatie met de invulling van aanbeveling 3 is hier vooralsnog voldoende budget voor beschikbaar.

Reactie GS op Aanbeveling 2

Door middel van budgetbewakingsrondes wordt periodiek uitvraag gedaan bij de budgethouders naar knelpunten. Tot op heden is nooit gebleken dat de beschikbaar gestelde formatieruimte onvoldoende is geweest. De planningsmogelijkheden van de werkzaamheden zijn voldoende flexibel om incidenten het hoofd te kunnen bieden. Omdat in onze organisatie competenties als samenwerking en flexibiliteit steeds belangrijker worden is het ook steeds eenvoudiger om in voorkomende gevallen tijdelijk een beroep te doen op collega's voor bepaalde 'klussen'. En als er onverhoopt toch knelpunten zijn of dreigen te ontstaan dan kan dit via de reguliere begroting- en rekeningcyclus aan Provinciale Staten worden voorgelegd.

Reactie GS op Aanbeveling 3

Het college is inmiddels een proces gestart dat de kwetsbaarheid op korte termijn moet wegnemen. Onderzocht wordt of er binnen de huidige formatie mogelijkheden zijn om taken anders te bundelen waardoor er ruimte ontstaat om het financieel toezicht te spreiden over meerdere personen dan nu het geval is. Ook verwachten wij dat door een stuk uniformering van het toezicht door de provincies er meer samengewerkt kan worden.

Reactie GS op Aanbeveling 4

Gedeputeerde Staten danken de rekenkamer voor deze aanbeveling waaruit vertrouwen blijkt.

Wij stellen u voor genoemde aanbevelingen 1 tot en met 4 over te nemen en te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerpbesluit.

het Presidium,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter,

Drs. P. Joosse, griffier

Ontwerpbesluit

De staten der provincie Zeeland,
gelezen het voorstel van het Presidium van 24 oktober 2017, nr. 17022748;

besluiten:

Gedeputeerde Staten op te dragen de onderstaande aanbevelingen van de Rekenkamer Zeeland nader in te vullen:

- Aanbeveling 1: Stel duidelijke kaders aan de informatievoorziening die Provinciale Staten van Gedeputeerde Staten nodig heeft om invulling te geven aan de controlerende rol.
- Aanbeveling 2: Controleer jaarlijks aan de hand van monitoring of er voldoende budget beschikbaar geweest is voor de uitvoering van financieel toezicht
- Aanbeveling 3: Verzoek Gedeputeerde Staten om te inventariseren hoe de zorg over de kwetsbaarheid van de financiële toezichtsfunctie het beste kan worden weggenomen en stel hiervoor indien noodzakelijk aanvullend budget beschikbaar.

En besluiten tevens om de volgende aanbeveling over te nemen:

- Aanbeveling 4: Geef Gedeputeerde Staten vertrouwen wat betreft de uitvoering van het toezicht in lopende processen op organisatieniveau.